

Fjellrev i sekken

Aktivitetsark 15: Økosystemlek

Tema: I dette arbeidet skal elevene lære hva et økosystem er og hvor tett artenes eksistens er avhengig av hverandre. Her er det valgt et økosystem der fjellreven er en aktiv art.

Ill. Inger Lise Belsvik

Varighet: ca. 20 minutter, avhengig av samspillet med elevene.

Tidsperiode: Aktiviteten kan gjøres ute og inne, hele året. Ikke avhengig av spesielle forhold.

Utstyr:

- Artskort og/eller dyreplakater med bilder av ulike arter i valgt økosystem skrives ut og festes på elevene.

Bakgrunn: Fjellreven har vært nesten fraværende i høyfjellsøkosystemet i Norge de siste 80 årene. Etter re-introduksjon av arten ser vi den viktige rollen til en liten predator i et sårbart økosystem. Vi vet enda ikke alt om artenes rolle i økosystemet, men det kommer stadig frem nye fakta gjennom ny artskunnskap. Aktiviteten prøver å fremstille dette på en forståelig måte for elevene.

Gjennomføring: Gjennomgående i denne oppgaven er å stille de gode spørsmålene underveis, der det ikke nødvendigvis er noe fasitsvar. Elevene skal selv tenke og reflektere.

1. Forklare begrepene:
 - Hva er et økosystem?
 - Hva er produsenter, forbrukere og nedbrytere? Begrepene trekkes frem og klargjøres sammen med elevene. Dette for å knytte artene og de tilpasninger de har til sine leveområder, rovdyr, konkurrenter, farer, utfordringer etc. sammen.
2. Elevene får tildelt/velger hver sin art. Dette er arter som naturlig hører hjemme i et høyfjellsøkosystem: fjellrev, lemen, jerv, villrein, kongeørn, ravn, planter av ulike slag, ryper, rødrev, jaktfalk og liknende.
3. Elevene stiller seg i ring mage mot rygg i en sirkel – tett inntil hverandre. Så skal de prøve å sette seg på hverandres lår, alle samtidig. Dette styres gjennom å telle felles og gjøre det sakte.
4. Når alle elevene setter seg sakte ned, vil alle hvile på hverandre. Dette viser hvor viktig alle elevene er for å danne en stabil sirkel, samtidig som det kan være et bilde på et økosystem.
5. Så trekkes lemeneleven(e) ut fra sirkelen. Da skal i prinsippet hele sirkelen falle sammen. Dette gir mye latter og spontanaktivitet, men det er viktig å få elevene til å reflektere over hvorfor dette skjedde.
6. Dersom det ikke fungerer første gangen, kan det med fordel gjøres flere ganger for å få elevene til å tillate intimiteten og bevegelsenes naturlige gang, når en elev faller ut av sirkelen.

Læringsmål: Elevene skal gjennom leken forstå hvor avhengig artene i et økosystem er hverandre. Etter aktiviteten og samtalen skal elevene vite hva et økosystem er og hva produsent, forbruker og nedbryter i et økosystem er.

Dette er forankret i Kunnskapsløftet gjennom blant annet:

Kroppsøving

- utføre grunnleggende bevegelser som å krype, gå, løpe, hinke, satse, lande, vende og rulle i fri utfoldelse og organiserte aktiviteter
- samhandle med andre i ulike aktiviteter

Naturfag

- undersøke biologisk nedbryting og beskrive et kretsløp i naturen